

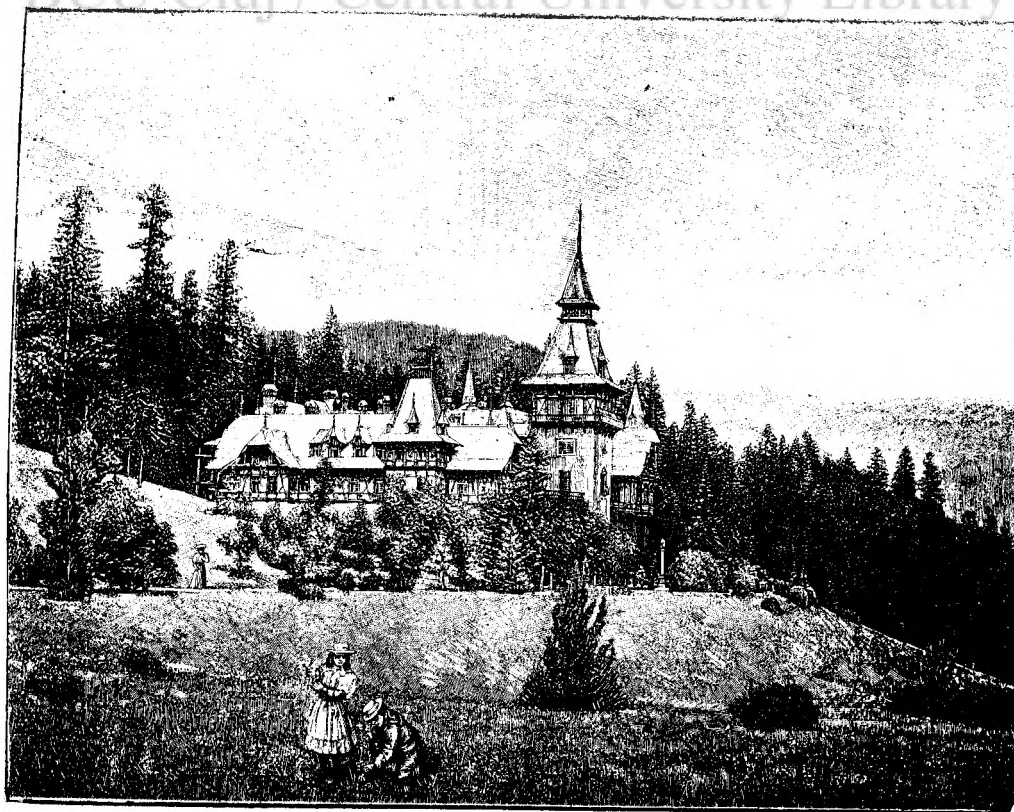

Numerul 20.

Oradea-mare 17/29 maiu 1898.

Anul XXXIV.

Apare dumineca. Abonament pe an 8 fl., pe $\frac{1}{2}$ de an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

CASTELUL PELEȘ LA SINAIA.

Andrei Mureșianu.

(Urmare.)

Apoi „Teodor și Măriuța“ lăsa-va vre-o inimă nepétrunsă, când cruda soarte ii desparte, ca nu-mai după moarte să se uniască iarăș? Cine nu cunoaște poesia aceasta frumoasă? — Teodor și Măriuța se iubesc atât de mult, încât și natura pare a lua parte la iubirea lor cea mare.

„Florile rouate
D'al izvorului nectar
Depărtau prin suavitate
Ori ce grije și amar.

Filomela mai din vale,
Din răzoru-i pitoresc,
Amăgiă luna din cale
Cu al seu cânt ângeresc.

Fericirea lor inse nu ține mult, căci

»Șese luni abia trecură
Și pe tiner l-au chemat
Să ia parte cu bravură
La resbel înfricoșat.

Trebue să se despartă. Dar Măriuța în continuu numai plânge și jeleşce:

„Sara când pe cer apune
Raza soarelui frumos,
Verse norii ploaie, tune,
Ea pe deal s'așterne jos.

Și cu genele scâldate
În suspine cu amar,
Îl așteaptă ca p'un frate
Din resbelul cel barbar.

Păriușul din grădină
Cu murmurul seu cel lin,
Stelele și luna plină
Nu-i aduc decât suspin.

Și tot așteaptă pe Teodor, dar zădarnică este așteptarea ei.

»Toată firea se 'noiește,
Vânturi trec și vânturi vin,
Numai el nu mai sosește
Din pământul cel străin.

Așa apoi

„Veștedită ca o floare,
Care toamna o-a brumat,
Ea se uscă pe picioare
De plâns mult și de oflat.

Târziu, când

»Jos în lunca cea frumoasă,
La sorgintul cu doi tei,
Subt o umbră recoroasă
Doarime 'n pace corpul ei“ —

Sosește și iubitul ei, care

Între lupte cu suspine
Își dă sufletul rănit.

Cele mai frumoase strofe în această poesie sunt următoarele două, cari atât de frumos caracterizează amorul, și cari chiar din acest motiv le citez și eu:

Pentru toate în natură
Bunul nostru Creator
A pus lege și măsură,
Nu înse și pentru dor.

Căci el arde și lopește,
Ca cărbunele aprins,
Inima ce pătimizește
De acest reu neinvins.

Tot asemenea frumuseți elegiace aflăm și în „Remasul bun de la Brașov“.

»Sus la deal, ori jos la vale,
În deșert privesc oftând,
Cătră bine nu vęd cale,
Simt că soarta are 'n gând
Să m'arunce 'n munți cu ghiață,
Ah amara mea viață!

Soare, lună, cerești stele,
Pe voi ve chem mărturii,
Spuneți greșelile mele,
Șters să fiu dintre cei vii,
D'am făcut vr'o strămbătate
La dușman, amic sau frate!

Oltule, vale frumoasă,
Mult voi fi ție dator,
De mi-i trece cătră casă,
Ma trecënd să nu m'omori,
Că dușmanul va fi 'n stare,
Să nu-mi dea loc de 'ngropare!

Și după toate aceste amintese poesia: „O mustrare“. — Aceasta nu ni-l mai arată pe începător, ci pe poetul cu chiemare. Ací Mureșianu stă pe o treaptă perfectă a chiemării sale poetice. Cu aceasta începe Mureșianu a tractă obiectele acomodate lirei sale. Duios și amărit și cu o caracteristică revoltă începe și continuă în cele dintei patru strofe mustrarea provedinței:

»Până când o provedință,
Până când vei suferi
Ca ființa pe ființa
Să nu 'ncele-a prigoni!

Au nu dreapta ta cea sfânta
Pe tot omul l-a creat,
Au nu tot aceeași țință
Tuturor s'a destinat!?

Dacă tu ne ești Părinte,
Noi toți suntem fiii tei,
Dacă toți strigăm ferbinte :
»Doamne scapă-ne de rei«.

Cum dar pulberea cutează
Firei a se împotrivi,
Cum vermele nu încetează
Pe alt verme-al urgisi?«

Și această revoltă a sa este cu atât mai mare și
mai amărită, căci

»Fierea necuvântătoare
La cea de-o fire cu ea
Nu s'aruncă s'o doboare,
Nici s'o prindă 'n cursa sa«.

Iar asupritorul, dacă ar pute, l-ar stinge într'o
clipită de a suge aer curat.

Pe dreptul i se potențiază deci rovolta, care-l
duce la pofta de resbunare :

»Ah, că nu sunt eu albină,
Să-mi văr acul veninos
În viclenoasa ta splină,
Atunci ași muri voios!«

Dar la moment îl și predomină virtutea :

»Dar simțirea nu me lasă,
Să dau resbunării loc,
De și sufletu-mi s'apasă
Viu pătuns d'al plagei foc«.

Dacă aș-i sunt primele poesii, cu cât mai fru-
moase, mai energice, mai poetice, cu un cuvânt, cu
cât mai valoroase au să fie cele următoare, unde pe
poet îl vedem strălucind în toată splendoarea talen-
tului său de artist.

Rentorcându-ne iară la redactorul și colaborator-
ul „Foaiei“ și al „Gazetei“, vedem, că ei au început
și continuat a trăi în bună armonie, care în scurt
deveni cea mai bună amiciție, și cu toate că Brașo-
vul, ca cetate comercială eră foarte prosaic și neapt
pentru dezvoltarea și prosperarea talentelor poetice,
totuș geniul lui Andrei Mureșianu aici începe a se
desvoltă prima-oară, ceea ce se poate esplică de acolo,
că redactorul avea o bibliotecă bine organizată și a-
justată cu o colecțiune bunișoară de produse poetice
românești, pe cari junele poet le sorbiă cu lăcomie.
Aici auzi el mai întâi de unii poeți renumiți, precum
au fost Lord Byron, Lamartine, Victor Hugo, Alfred
de Musset, George Sand, Cervantes, Puskin ș. a. Aici
și la apele minerale din giur avu el ocaziune a face
cunoștință cu nume alese ale României, ca marele
literat Eliade Radulescu, ca învățatul și nefericitul
Bălescu, ca neuitatul Bolintinean, ca optimistul Boliac
și alții.

În una din zile observând George Barițiu pute-
rile productive ale amicului său, îi dișe : »Frate, noi,
ca publiciști români avem datorie națională să culti-
văm una sau două din limbile neolatine. Iacă aici o
gramatică, te rog, să cultivezi această limbă senină ca
cerul Italiei“. („Transilvania“ 1877. pg. 245.) Și după
a șeasa lună, Andrei Mureșianu începă a traduce din

Petrarca și alți scriitori clasici italieni; iar de altă
parte un amor îi dădu multe ocaziuni, ca să cugete
la relațiunile aceluia cu Laura. Dintre poezii germani
cea mai mare predilecție o avea pentru poetul Goethe,
dar iubi mult și pe Schiller și Herder. Peste tot tra-
ducerile sale dovedesc; că s'a ocupat cu scriitorii
streini. — Între traduceri sale poetice mai însemnate
sunt : „Viața la câmp și la grădină“ din Herder ; „Con-
ținerea de la gustarea amorului fisic“, „Împăratul și
archimandritul“ din Bürger ; „Țăranul persian cu poa-
mele“ din Nicolai ; „Asinul cu trei proprietari“ din
Ramber și „Vânătorul de Alpi“ din Schiller.

Din aceste voi lăsă să urmeze aci conținutul
„Țăranului persian cu poamele“, așa precum însuș
poetul îl schițează amicului său Barițiu.

Un om sărac avea numai o grădină și în acea
un pom, care aducea fructe frumoase în toți anii. Un
vecin psietin bun îi da sfatul, ea să-și cumpere o cor-
fiță și să ducă poame din acelea tocmai la curtea
șachului Persiei, căci își va lua plata îndecit. O face
omul sărac; șachului îi plăcură poamele. Pe când aș-
teptă acum bietul grădinar, ca să-i deie ceva, îl aduce
dracul pe șach, încungiurat de toți ministri tocmai în
salonul acela, unde se află el așteptând resplata oste-
nelei. Dar din întemplantare vede între ministri regelui
un pitic, atât de diform, încât pe bietul om îl umflă
risul. Dar a dat de dracu. Căci piticul eră ministrul
trebilor din lăuntru, și-l afundă într'o prinsoare, unde
șeșu până în vara viitoare, când regele întrebând
după poame de acele, află toată istoria nefericitului.
Deci îl chemă înainte și-l întrebă, ce poftescă drept
resplată pentru poame și pentru timpul petrecut în
prinsoare. Țăranul respunse : »Majestate! să-mi dai un
topor, nițică sare și un alcoran. Cu toporul să taiu
rădăcina pomului, cu sarea să o presăr, ca nu cumva
să mai resară, și pe alcoran să me jur, că neam de
neamul meu nu va mai veni cu poame la curtea de
la Teheran.«

(Va urmă.)

IOAN RAȚIU

Canțonetă.

*Ce folos împresurată
de-o mulțime de fecioare;
ce 'nsemnează, știi tu oare:
fericire-adevărată?*

*Își de cată pe sub lună
umbră strină să nu fie,
căci iubitul-ți o să vie
taina inimii să-ți spună.*

*Pe alvia 'mbălsămată
de salcămii ce se scutur :
tu, o floare, — eu un flutur, —
vom trăi ca nici odată!*

ALIN.

A u r i . . .

(Urmare.)

XI

Ceremonia se sfârșise. Dna Cozma avu iar un moment de fior. Conform obiceiului, tinerii, indemnăți de preot, se sărutară, și trebui să primească și ea sărutarea Anei și a grecului, care îi sărula mâna.

Erau cuscri de acum.

— Noroc să dea Dumnezeu!

— Să dea Dumnezeu, respunse dna Cozma abia resuflând.

Apoi, intrară cu toții într'un salon mare, unde eră pusă masa.

Eră aceeaș odae mare cu dulapul în zid . . .

Ana pentru întieiaș-dată punea aci piciorul de atunci . . . Își neteși părul lins, despărțit în doue pe frunte și se uită cu coada ochiului la ușile dulapului. Grecul tuși sec.

Masa eră gătită cu pompă.

Bătrâna Macrina arangiasse salățile și turtele în farfurii mari aurite, și le împodobise cu poame și trandafiri de zahăr.

Vizitiul, rândușul și grădinarul în aceeaș persoană, o slugă credincioasă, care fusese odinioară feciorul domnului Cozma, astăzi își luase livreaua și mânușile albe, cam învechite. Servi pe Ana și pe grecul cu eticheta cuvenită celor cari stau la masa stăpânei sale.

Petru observă inse că bunul băiat păstrase ceva din mirosul grajdului.

Un zîmbet ușor trecu pe buzele lui.

După masă, Cornelia îi întinse mâna și eșiră împreună pe balcon.

XII

Se inserase.

Din dărătul munților se înalță luna, plină, măiestoasă.

Petru cuprinse cu brațul talia miresei lui.

Ea își puse capul pe umărul iubit și stătură așa multă vreme fără o vorbă.

Cornelia nu-și mai aducea aminte de vorbele mă-sei. În capul ei eră chaos, în inimă o singură simțire: el.

— Ești a mea, șoptiă el.

— A ta.

— Te duc cu mine în lumea iubirii. Vii? Spune.

— Du-me, du-me departe . . .

Înfiorați de frumusețea albă a nopții, tinerii se apropiară de o fereastră deschisă a balconului.

Sufletul lor aprins par că se răcoriă de tăcerea adâncă, de priveliștea cerului solemn în frumusețea lui măreață.

Sgomotul văii li se părea o poveste duioasă, vecinică și nesfârșită.

În pădurea din fața lor se zăriau umbre fantastice, pe cari căutau a le destăinui.

Doamna Cozma stetea în casă ca pe spini.

O neliniște grozavă o munciă din ce în ce mai mult. Și de când respundea în silă și distrată laopotul de vorbe ale popii, ochii ei se îndreptau mereu spre balcon.

Ana băgă de seamă și făcu semn bărbatului ei: — E vremea să plecăm. E târziu. Du-te de chiamă pe Petru.

— Nu. Petru poate să mai stea, grăbi să dîcă dna Cozma. Sînt împreună, de ce să le stricăm bucuria?

— Așă-i, dîse grecul. Petru să mai stea dacă vrea. Noi trebuie să ne vedem de treburi. Măne plec la tîrg și știți cum e omul când se gâteșce de tîrg. Doamna cuscră dete din cap că înțelege.

Atăta așteptă și ea.

După ce plecară oaspeții, se îndreptă cu energie.

Acum trebuia seversită opera.

Dacă Cornelia n'a ajuns nici până acum la un rezultat, va interveni ea. Își făcuse planul cum, și eră hotărîtă că ori îl va sili să mărturisească adevărul, ori îl va da pe ușă afară, așă încât Cornelia nici odată să nu-i mai audă de veste.

Simția acum lămurit că întinsese o cursă primejdioasă.

Și dacă toate ar fi fost insedar . . . Dacă în adevăr Petru nu șcicia nimic și nu putea să descopere nimic?

Doamna Cozma se cutremură.

Apoi Cornelia, ce ciudată fusese toată dîua asfădi!

Hotărî să-i spioneze și se apropiă încet de ușa balconului.

În acest moment tinerii, retrași după un stîlp, priviau cu multă atențiune spre marginea pădurii și păreau speriați . . .

Se apropiă de ei și privi și ea.

Doi oameni, cari nu erau din sat, îmbrăcați în șube largi, albe, eșiau din întunericul pădurii și își luau calea în sus spre holde cătră sat, ascundîndu-se tot prin umbra copacilor.

Abia dispărură, când iată alți doi se iviră și o luară și ei pe urma celorlalți.

După aceștia alți doi, patru, și așă rînd pe rînd, vr'o doueșeci de oameni se strecurară din pădure spre sat.

Petru, privindu-i mai bine, le zări strălucirea armelor de sub șube.

— Nu sînt oameni buni, dîse el speriat. Să nu fie tâlharii din pădurile Șilinghiei . . . Da, sînt ei . . . Foriș cu banda lui.

Doamna Cozma se făcu galbenă ca ceara.

— Foriș, gîngăvi tremurând, hoțul care a omorît pe unchiul meu de la Răpsig. Vai, Doamne, o să vie la noi! Chemați ajutor . . . ajutor!

Cornelia alergă să cheme servitorii, pe când Petru închidea grăbit toate ușile și ferestrele cu zăvoare și obloane de fer.

— Aveți arme? întrebă el.

— Avem, dîse Cornelia.

Îl prinse de mână tremurând, și-l duse într'o odaie dosnică părăsită, odaia care fusese a bătrînului Nistor.

Petru desprinse din cui câteva arme și alergă iar spre odaia cu balconul.

Într'acestea mai mulți țărani vecini, cu femeile și copiii lor, năvăliseră în curte.

— E primejdie mare în sat . . . Hoții au legat străjile și vor să calce satul întreg.

Oamenii erau înarmați cu topoare și furci de fer.

(Va urmă.)

CONSTANȚA HODOȘ.

LĂSAȚI COPIII SA VINĂ LA MINE!

Primăvară.

*A dat un vânt mai cald, mai lin
Și magurii 'nverdesc
Mi s'a trezit un dor în piept . . .
Mai știu eu ce doresc !*

*A dat un vânt mai cald mai blând
Și florile zîmbesc . . .
Ah ! . . zîmbetul . . . și ochii ei . . .
Da ! . . știu eu ce doresc !*

*

*Aiurează frunza 'n codru,
Luna oglindită 'n valuri
Se privește albă, blândă . . .
Teii dorm pe maluri . . .*

*Cât de dulce-i feeria
Noptilor de primăvară . . .
Cât de dulce-i să simți focul
Plinei dragosti iară !*

*

*Adorm miețuții de pe cer,
Să se trezească nori . . .
Adorm bobocii de prin lunci,
Să se trezească flori . . .
Me eule și eu . . . mai știu ce-a fi
De-acuma până 'n țori ? !*

*

*Am cules prin luncă flori,
Și le-am povestit
Cât me simt de bine-acum
Și de fericit . . .*

*S-acum am ca să le dau . . .
Cui ? . . Drăguței mele.
Și i-or spune florile . . .
Ce ? . . Doar ști-ror ele ! . . .*

*

*Am privit în ochii tei,
Me vedeam pe mine,
Îmi păream așa frumos . . .
Tochmai
Potrivit cu tine !*

*Oglindită 'n dulcii-ți ochi
Dulce-i lumea 'ntreagă . . .
Eu o vîd adesea rea . . .
Știi ce !*

Dă-mi-i mie dragă !

1897.

VI-NI.

Cugetări.

Oamenii civilizați mint cu calcul, cu politeță și prin slăbiciune de caracter.

*

Oamenii mediocrii sînt de multe ori obraznici, neștiind a fi altminterea.

*

Păstrează-ți secretul fără a căuta să cunoști pe acelea ale altora.

Schițe din Italia.

Neapol.

(Urmare.)

De notat la acest loc, că Maecenas, cel mai de încredere om al lui August, l-a condus și prezentat pe Vergiliu în cercurile mai înalte din Roma. Tot Maecenas, zelosul patron al bărbaților literați, a influențat mult asupra literaturii, care în scurt timp s-a schimbat direcțiunea îmbrățișând principiile monarchice, de și pe timpul lui Cesar eră cu totul copleșită de spiritul republican. El adună în cereul seu pe toți bărbații literați ai timpului, între cari primul loc îl ocupau Vergiliu și Horatiu. Pe acești doi poeți îi aflăm în societatea lui Mecenate și atunci, când în an. 37 a călătorit la Brundisium, ca să impace pe Antoniu cu Octavian.¹

Dar să revenim la obiect. Al doilea op celebru al lui Vergiliu a fost, Georgica, una dintre cele mai celebre poezii didactice, scrisă la îndemnul patronului seu Mecenate. Pe timpul acela împăratul August se resboia în afară de imperiu, cedând guvernarea Italiei în mâinile lui Mecenate, care în fel și chip se nisuiă, ca Italia cea frumoasă să o aducă din nou la starea infloritoare de mai nainte. A știut-o Mecenate prea bine, că numai așa își va ajunge scopul, dacă îi va succede să îndulcească poporul față cu lucrul câmpului, care în totdeauna a fost cea mai plăcută ocupațiune a Romanilor ; și ca intențiunea și nisuița lui să-și afle sprijinul și în literatură, a sfătuit poetului, să scrie o poezie didactică despre agricultură, în care să îndemne poporul la îndeletnicirea în virtuțile strămoșești, să-l încurageze la muncă, cruțare și omenie, să-l însuflețească întru venerarea țărilor și să-i descrie plăcerile vieții de la sat.

Obiectul oferit de Mecenate, pentru Vergiliu, care și de altminteri se însuflețea pentru viața de la sat, a fost întocmai cel mai potrivit. A și scris poezia contemplată de patronul seu, în timpul cât a petrecut în Neapol, în decurs de 7 ani. Între astfel de impregiurări a scris Vergiliu cea mai perfectă poezie didactică din toate timpurile, pe care a și cetit-o însuși poetul împăratului August, care atunci se reîntorcea din Asia, pe care într'atâta l-a frapat Georgica, că de aci încolo n'avea altă dorință decât să-și vadă descrisă și eternisată prin Vergiliu gloria sa și a familiei sale.

Îmi vine cugetul, că pentru unii dintre cetitori ar fi doară plictisitor, a ceti în cadrul unor schițe de călătorie atâta literatură ; drept ce cugetul acesta îmi dă voie a motiva aceasta digresiune. Poetul epic Vergiliu între scriitorii clasici a fost cel mai clasic, a fost încă în viață venerat mai mult ca ori care alt poet, tot asemenea și în evul de mijloc ; ba ce-i tot mai mult, eră considerat ca farmecător și profet, apoi și în zilele noastre, între autorii latini, cari ce propun în școlile medii ocupă locul prim, întocmai cum ocupă în școlile din anticitate. Și pentru ce ? — pentru că poezia ce o aflăm în operele lui, ca știință, prin farmecul seu puternic a trecut în omenime de acord cu celelalte științe, înălțând nivelul moral, inspirând sentimente nobile și formând caracterul popoarelor. Poezia, în genere, ca atare a lăsat urme neșterse în criptele Indiei, în templele Egiptului, în oracolele și mun-

¹ Hor. l. I sat. 5.

ții Greciei întocmai ca în catacombele Romei. Ceea ce e pentru India Vedas, pentru Grecia Homer, aceea e pentru Roma Vergiliu. În evul mediu eră o datină, care se practică așa, că deschidând din întâmplare cutare op de al lui Vergiliu, cetiau în el un fel de profetii sau oracule; de aici erau așa numitele sortes vergilianae, de la cari reminiscințe derivă Aron Densușan o datină străbună a poporului român, numită Vergelul.¹ Acaasta datină se practică în presara anului nou pentru a-și afla tinerii feciori și fete prin un fel de sorți, ce le este ursita.

Cine dintre acei cetitori, cari au terminat școlile gimnasiale, nu-și aduce aminte cu plăcere de timpul petrecut pe bancele școalei cu Vergiliu în mână, dar apoi reflectând la bătaia de cap, ce-i căusă traducerea ori recitarea pe din afară din cutare carle a poemei epice Aeneis, de sigur că își va reîmprospătă în memorie tot alătea momente de dulci suvenirii. Așa e, pentru că ce momente mai plăcute pot fi din frageda tinerețea, decât acele când trebuiau să reciteze hexametre din Vergiliu după regulile metrice, adeca șcandând; și când venia la rând vre unul dintre cei mai slabi din limba latină și începea versul: Eruerint Danaique... dar fiind cam greu, nu mergea prea bine, ce să facă, începea din nou: E-ru-e-rint-Da-na... și aci din nou perțend firul, se află că ȳice: Da-na-na... O ce ilaritate, ce desfătare eră atunci în conțul respectivului. Începe apoi altul: Timeo Danaos... și când eră la silaba Ti-me... aceasta din urnă o repetă de doue- de trei-ori, și numai atunci se află, că ȳice: me... me... me; aci o nouă ilaritate; când apoi observând profesorul, că șcandarea nu merge, trecea la caracterisarea poemei și ne vorbiă despre foloasele ce putem trage din studiarea cu diligențā a operelor lui Vergiliu șel.

Afară de poemele amintite a mai scris Vergiliu și poema epică Eneida (Aeneis). Într'una dintre poeziile sale² promite poetul, că va descrie faptele belice ale împăratului August. Ideea înse cu totul în altă formă s'a întrupat, de cum așteptā August și publicul cetitor. În poema epică Aeneis n'a cāntat faptele reșboinice ale lui August, ci a glorificat și eternizat pe strămoșul gintei Julia (Julia gens) pe Enea, care fiind de origine divină, prin aceasta a legitimat domnia lui August, demonstrând că și el ar fi de origine divină. Timp de ȳece ani a lucrat la poema aceasta (29—19), și ca să fie cât se poate mai perfectă, a studiat literatura tuturor legendelor eroice elene și romane. Mai întei a scris-o în prosă și numai după aceea în versuri. El ȳensuș a vestit înainte, că ce intenționează a scrie, de aceea ȳice Propertius,³ că Vergiliu cu o astfel de poemă se ocupă, care și pe Iliada lui Homer o va întrece,

»Cedite Romani scriptores, cedite Grai:
Nescio, quid maius nascitur Iliadec.

(La o parte voi scriitorii romani și greci, Se nașce acum așa ceva, ce va întrece și Iliada.)

Publicul așteptā cu nerăbdare poema epică națională promisă; impacient eră și August, de aceea i-a scris o epistolă de pe cāmpul de bătaie, pe

când se luptă în contra Cantabrilor,¹ ca să-i trimită partea terminată. Nu i-a trimis nimic, dar după ce a sosit la Roma, i-a cetit câteva cānturi, și anume: II, IV și VI.

Ar trebui să facem o prea mare digresiune, dacă ne-am estinde întrū a descrie cuprinsul întregii Eneide. Unul înse dintre cele XII cānturi, în cari e împărțită. pe cel al VI nu-l vom trece cu vederea, fiind acesta cel mai profund, mai frumos și mai filosofic. O facem aceasta și din acel punct de vedere, că nemuritorul poet italian Dante, în clasica sa poezie „Divina Comedia“, luând de conducător la Infern pe poetul Vergiliu, îl urmăreșce nu numai în iad, ci în mare parte și în ideile ce conțin cartea aceasta, apoi și în stil, ceea ce ȳensuș afirmă când ȳice:

„Tu se 'lo mio maestro e il mio autore;
Tu se 'solo colni da cui io tolsi
Lo bello stile che mi ha fatto onore.“²

(Tu ești măestrul și modelul meu; tu singur acela de la care luai mândrul stil ce-mi face fală.)³

Ne mai îndeamnă la aceasta și aceea împregiurare, că mai toate locurile ce obvin în cāntul acesta, se află în giur de Neapel, cari locuri și aȳi poartă numele din vechime.

(Va urmā.)

T. BULC.

Convorbiri igienice.

Cum trebuie să lucrăm într'un chip mai sănētos și mai puțin stricācios pentru organismul nostru?

IV

Cum să ne ținem corpul.

De mare însemnătate pentru sănētatea noastră și deci și pentru puterile noastre lucrătoare e împregiurarea, cum ședem, cum ne ținem corpul, la isprăvirea lucrurilor noastre. Cu deosebire aceia, cari lucrează cu mâna, sūnt siliți să se aplece, pentru că să poată lucra exact și bine. Toți aceștia să se învețe să șadă sau să stea puțin aplecați, numai chiar atāta, cât e necondiționat trebuitor. Numai astfel nu le va fi influințată sănētatea într'un chip stricācios. Durere înse, că toți aceștia nunumai că se apleacă mai tare, ci chiar și atāt de tare, încāt în multe casuri chiar și nasul le atinge lucrurile și astfel sūnt atāt de tare gārboviți, încāt își fac impresia unui om legat butuc. ȳinuta aceasta atāt de greșită a corpului nostru e din mai multe puncte de vedere stricācioasă. Amintesc de astā datā numai în treacāt, că și ea contribue într'o mēsurā mare pentru de a deveni scurți de vedere și me estind mai amēnunțit asupra celorlalte influințe stricācioase.

Prin ȳinuta aceasta ni se turteșce înainte de toate oareș-cum coșul peptului, plămānile ajung într'o poziție abnormală, circulația sângelui va fi turburată și deci nici ele nu mai pot funcționā normal. Func-

¹ Istoria l. și lit. rom. A. Densușan pag. 114.

² V. Georgica l. III. v. 46.

³ Propertii Eleg. l. III. eleg. 84.

¹ 26—19 în. de Chr.

² Dante Alighieri. Divina Comed. Infernul cāntul I. v. 29.

³ O. c. în traducere de doamna M. P. Chițiu.

țiunea acestora e înse, ca prinele s'ajungă oxigenul — acest factor necondiționat de trebuință pentru existența noastră — în sânge și prin sânge în toate organele corpului nostru, ca tot prin ele pe de altă parte să iasă din corpul nostru acidul-carbonic, acest venin atât de stricăcios pentru organismul nostru. Îndată ce înse ele nu funcționează regulat, se va introduce prea puțin oxigen în corpul nostru și se va spori în el prea mult acid-carbonic. Schimbările din corpul nostru împreunate cu abnormalitatea aceasta le-am spus în alt loc.

Prin ținuta aceasta greșită vor fi mai de parte comprimate organele din pânțece. În consecință nici sângele din ele nu mai poate circula normal și deci nici ele nu mai pot funcționa regulat. Rolul organelor acestora, pe lângă o funcționare normală, e următorul: Materiile de nutrețiment introduse în corpul nostru ajung mai întâi în stomac. Aici apoi vor fi prelucrate, asimilate. De aici trec în organele din pânțece, cari le asimilează și mai bine, le prefac în sucuri de nutrețiment și tot prin ajutorul acestora — funcțiunea lor mai de căpetenie — ajung în corp și în organele acestuia. Dacă înse organele acestea nu funcționează normal schimbările provocate prin aceasta, sunt următoarele:

1, Sucurile de nutrețiment nu vor pute trece din ele într-o cantitate recerută în corp și deci și organele vor trage puțin folos din ele.

2, Materiile ajunse în ele nu vor fi destul de bine și destul de repede asimilate, prefăcute în sucurile necesare. Prin aceasta apoi influințează și activitatea stomacului. Îndată ce stomacul a prelucrat materiile din el, vrea să le și dea mai departe. Dacă înse organele din pânțece lucrează prea încet, vor asimila încă și atunci materii, când ar trebui să fie gata cu asimilarea acestora și astfel să preieie din stomac altele noue spre a le asimila mai departe. Astfel apoi calea de trecere a materiilor din stomac spre organele din pânțece va fi închisă. Materiile acestea vor sta în consecință prea mult timp în stomac, cât timp între împregiurări normale nu vor sta nici când și astfel provoacă aici stări bolnăvicioase.

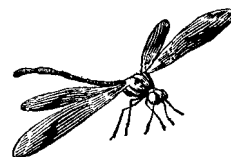
Ținuta aceasta greșită a corpului nostru încopiată cu lipsă de mișcare, are să fie considerată de cauza adevărată a tuturor boalelor de stomac, de cari sufer atât de mulți în ziua d'ați. De și-ar fi dat toți aceștia truda, ca să-și țină corpul într'un chip mai puțin stricăcios sănătății și de ar fi făcut mai multă mișcare, ar fi ramas și de boalele de stomac scutiți. Acestea le fac înse numai atunci, când s'a înrădăcinat boala destul de bine. Să le fi făcut atunci, când ar fi trebuit și să nu-și fi neglijat sănătatea. Dacă a știut să-și neglige sănătatea, trebuie să știe să supoarte și consecințele ei. Tinerii cu deosebire să-și întipărească bine în minte cele sus dise. Aceștia, o parte destul de mare a vieții lor au s'o petreacă cu studiul, cu învățatul și deci lucrează exclusiv cu mintea. La aceștia chiar și între împregiurări normale, când își țin corpul destul de bine sub decursul timpului cât studiază, nu decurge chiar de tot normal actul mistuirii, fiind că în urma activității mari încordate a minții, se adună mai mult sânge în creier, prin chipul acesta se detrage sânge stomacului. Împregiurarea aceasta înse să nu-l pună pe gânduri pe nici un tiner, căci sub decursul timpului petrecut, afar' de studiere, cu atât mai bine le va lucra stomacul și 'n chipul acesta detragerea sângelui din stomac, care așa și așa e de tot

minimală, nici când nu se va pute validită ca vre-o influință stricăcioasă, d'un caracter mai serios. Da, are urmări grave atunci, dacă ei — când studiază, — își rașimă peptul de masă, peptul de coturile mânilor, și 'n urmă se apleacă atât de tare peste carte, de își vine să crești că vreau să mănânce, să 'nghiță bietele litere. În acest cas, ca și 'n nici altul se vor validită pe cât se poate numai bine toate influințele rele ale unel ținute greșite a corpului nostru. Toți aceștia, după ce își isprăvesc studiile cu mult chin și cu multă trudă, nunumai că li e stricat stomacul, dar și sănătatea li e totodată zdruncinată, intrucât în urma ținutei greșite a corpului nostru nici în plămâni nu mai poate circula regulat sângele și astfel nici în multe alte organe, cari în consecință devin toate mai potrivite pentru incuibarea diferitelor boale.

Puterile lucrătoare ale tuturor acestora vor căde încetul cu încetul. La început vor lucra relativ destul de bine, numai durerile din spate li constring să se oprească din când în când în lucrul lor. Mai târziu apoi, când influințele stricăcioase se validează mai bine, vor pute lucra numai pe lângă o încordare mare și n'au încotro, căci trebuie să lucreze, pentru ca să poată există. Încordarea mare-i influințează înse într'un mod stricăcios; ținuta greșită tot asemenea și astfel o influință stricăcioasă se 'nșiră lângă cealaltă pân ce în urma urmelor toate acestea într'atâta le paralisează puterile lucrătoare, încât vor mai pute de tot puțin sau nici de cum lucra; fiecare deci, când lucrează, țină-și corpul pe cât se poate de drept și neforțat; ferească-se de a-l ține aplecat. O regulă igienică pe cât de simplă, pe atât de mult desconsiderată. Cred, că 'n vederea celor susdise, acela, care s'a învățat să-și țină corpul prea aplecat, se va trudi să se desvețe de aceasta și acela, care își ține corpul destul de bine, va căută să și-l țină și mai departe tot astfel.

Toate cele susdise se referesc și la băeți cu atât mai vârtos, intrucât aceștia se află încă într'un stadiu de desvoltare. Ținuta greșită a corpului acestora împedică pe de o parte mersul normal al creșterii, pe de altă parte înse le influințează pe cât se poate numai de stricăcios sănătatea. În cele mai multe școale din ziua d'ați, băieții sunt siliți să-și țină corpul bine, de oare-ce șed în bance construite într'un chip foarte corespunzător scopului acestuia, iar pe de altă parte stau tot mereu sub controla dascălilor, cari o și eseriază aceasta destul de strict. Cu atât mai mult sunt înse neglijati acasă în privința aceasta. Aici pot să-și țină corpul cum le place; aici nu sunt dascăli, de cari să le fie frică, aici stau numai sub controla părinților, cari — durere — în foarte multe casuri sunt nepăsători în privința aceasta. Lor le zace mai mult la inimă sănătatea băeților, deci țină-și de o datorie sfântă a lor, ca să grigească pe cât se poate numai de bine de aceea, cum le șed băeții? Spună-le, arate-le tot mereu, ca să șadă resp. să-și țină corpul pe cât se poate numai de drept, de liber, de neforțat la isprăvirea tuturor lucrurilor lor. Numai în chipul acesta se vor desvoltă bine și vor fi tari și sănătoși.

Drd CORIOLAN NEDELCU.

SALON.

Serbarea Paștelui in satele din Macedonia.

Ori unde s'ar găsi cineva, în ziua de Paște, fie în oraș, ori în sat, totdeauna simte plăcerea acestei zile solemne, totdeauna inima-i este străbătută de aroma cea dulce a bucuriei generale. Dar acei ce n'au vădut cu ochii lor, și n'au simțit cu inima lor, cum se serbează Paștele la sate, de sigur n'ar pute să mărturisească împreună cu mine, că nu există mai frumoasă petrecere, ca serbătoarea Paștelui la sat. Paștele acolo nu seamănă de loc cu Paștele cel sgomotos din orașe unde, ori câte emoțiuni ar produce, nu se poate nici-odată compară cu tabloul, pe care îl presint cetitorilor mei astăzi :

Un întineric des domnește încă pe pământ, numeroasele steluțe tremură încă luminoase în brațele pestrițe ale cerului; jos în vale sună dulce clopotele turmelor, amestecate cu neîncetatele behăite de oi, pe când de la albele căsuțe ale satului, care abia se pot deosebi prin vëlul nopții, se aud cântările ascuțite ale cocoșilor. Dar ce sgomot este acolo jos, ce nenumărate steluțe se mișcă ici și colo? Sânt sătenii, veseli și fericiți, cari se întorc de la biserică, unde s'a cântat învierea, și „Christos a înviat“ cu luminările aprinse din luminarea preotului cu barba cea căruntă, care le-a cântat cu liniște, îmbrăcat cu sfințele odăjdii și inundat de splendoarea candelor și a luminărilor „Christos a înviat“. Și sătenii și sătenele, și fetele și băieții cu aceeaș lumină aleargă la căsuțele lor cele albe și curate, ce strălucesc într'adevăr la lumina zilei, și jupănele aprind candeluțele de înaintea icoanelor. În sat acuma se aud multe voci sgomotoase; cocoșii cântă și mai tare, câinii, acești credincioși amici și păzitori, latră și dau din coadă cu bucurie; aurora cu culorile ei rosatice, începe deja a se ivi spre răsărit, iar paserile, care par mai frumoase ca altă dată, străbat văzduhul și cântă cu veselie sfânta înviere.

Focurile s'au aprins în toate curțile caselor, flăcări strălucesc pretutindene. Cele dintei isbucniri de pușci, după obiceiul caracteristic al Paștelui la sate, se aud deja, și valea resună colo jos cu mii de ecouri. Mielușii împunși în sule roșatici și grăsulii, încep a se resuci pe foc, soarele resare din munți la orizont, oule cele roșe se întrec în mâinile tuturor, muerile se ocupă cu stăruință în bucătărie, silindu-se fiecare să pună pe masă prânțul cel mai bogat și cel mai bun. Căci astăzi este ziua aleasă a mâncărilor, mai cu seamă în urma lungilor zile de paresimi, în care sătenii lucrând cu sirguință la holde și la vii, numai cu pâne uscată și cu puține masline se hrăneau. Cu câtă bucurie primesc acești buni oameni sfântul Paște, și cât de adeverată este pentru ei această escepțională serbătoare! Cei din orașe nu pot avé nici odată astfel de petreceri mișcătoare, nici odată nu vor simți această simplă plăcere, dar așa de mare! Vedeți viața orașelor, această viață prosaică, care nu ne presintă de loc poesia de la țară. Fericiți acei cari au escepția de a serbă Paș-

tele la sate în mijlocul naturii împodobite cu flori și cu verdeață.

În sfârșit sosește și prânțul. Soarele este ardețor, munții și câmpiile strălucesc sub razele lui ardețoare, focurile încep a se stinge, mielușii cei fripti se taie în bucăți, toți sânt adunați la masa de Paște, și numai păsările neobosite nu încetează de a sbură și a cânta bucuria acestei mare zile cântecul sfintei învieri.

Ia să intrăm în ori ce casă, și să aruncăm o privire furișă pe ori care masă, dar pe ascuns, ca să evităm chemarea acestor buni oameni, a căror ospitalitate este tradițională. Uitați-ve cum strălucește lungă lor masă cu fața de masă curată, cu farfuriile strălucitoare, cu colacii cei mari, cu grămățile de oue roșe, cu supa lor cea caldă, și cu mielul cel fript. Pe fețele tuturor, fețe naive și liniștite, se observă pofta și buna sănătate. S'au strins toate rudele cele de mai aproape într'o familie și această adunare familiară și unire, ne amintește timpurile și datinele lui Avraam, după cum șcim din biblie. Cine șcie dacă moșul va suride iarăș și în viitorul Paște în acelaș loc cătră nepoții sei rumeni, cu cuțitul într'o mână și cu colacul în cealaltă, și toți îl privesc cu atâta dragoste, cu atât respect, cu atâta admirație! Sermanul de moș, par că le pricepe adânc toate acestea, binecuvintează foarte emoționat masa, și vocea lui cea slabă pronunță cu un ton viu „Christos a înviat“. Și prânțul începe, și se sfârșește cu cântece vesele. Apoi urmează ciasul odihnirei. Toți vor dormi și se vor liniști, căci după amiazi iarăș se vor duce la biserică, numai băieții cei neobosiți și vioi ai satului nu se astempără. Au atâtea frumoase jocuri acolo!

Aibă ziua se recorește, și zefirul începe a adia de la munți proaspăt, și soarele se coboară cătră apus, altă bucurie atunci, altă viață. Dulcele ecou al toacei ce vine de la biserică cea ascunsă între arbori stufoși, deșteaptă veseli pe toți sătenii. Atunci toți se scoală și se îmbracă în hainele cele noue. Și cu luminările în mână pornesc spre biserică. Biserița strălucește împodobită de cimșir și de niște mari cununi verzi aședate asupra ușilor și ferestrelor, și morminții cei cu crucile negre, sânt împodobiți cu flori și cu luminări aprinse. Biserița este înșesată de mulțimea credincioșilor. Cântăreții nădușiți cântă la stranele lor „Christos a înviat!“ Lumea sărută icoana învierii, se sfințește de mâna bătrânească a preotului, aruncă câte o monetă de argint în discul de aramă și ese. Afară în pridvor sărutările și „Christos a înviat!“ se schimbă din moment în moment, dragoste și frăție domnește între toți, și toaca nu încetează cu dulcele-i sunet, care se imprășce sub aripele aerului pretutindene. Ceremonia se sfârșește deja și soarele înclinând mereu spre apus, umple întinsa suprafață a dealului de un extas plăcut.

Iată sosește și ciasul horei, dansul obșcesc al Paștelui. În hora cea mare se prind cei mai dibaci dansatori și cele mai bune dansatoare.

Ce frumos, ce romantic, ce mlădios, ce iute dansează tinerii și tinerele, pe când părinții urmăresc dansul cu priviri dragăstoase, și cu surisuri plăcute! Și soarele apune, cerul senin se umple de reflecțiunile roșatice ale soarelui, dealul roșește cu totul, și frunzele arborilor sânt îngânate încetișor de zefirul nopții, iar paserile cântă, și tot cântă, și hora crește, îmbătând pe dansatori, și încântând pe spectatori, pe când dulcele sunet al toacei resună neconținut în pădurea și valea din apropiere, și neobosit, par că ar dice: Ce simplu și ce fericit Paște! MARIOARA G. MURNU.

Serbările de la Hațeg.

Programa

festivităților care se vor aranja cu ocaziunea adunării generale a societății pentru crearea unui fond de teatru român, în opidul Hațeg la Rusalile românești.

I. Sâmbătă la 4 iunie c. n.

- a, Primirea oaspeților la toate trenurile.
- b, Seara de cunoștință în otelul „Coroana“. Începutul la orele 8 $\frac{1}{2}$ seara.

II. Duminică la 5 iunie c. n.

- a, Serviciu divin în biserica gr. orientală de la orele 8—9 a. m., iar de la orele 9—10 în biserica gr. c.
- b, Ședința primă ținută în biserica gr. or. de la orele 10—12 a. m.
- c, Banchet în otelul „Coroana“ la orele 2 d. m.
- d, Concet și teatru în otelul „Mielul de aur“. Începutul seara la orele 8. (Programa mai la vale. Red)

III. Luni la 6 iunie c. n.

- a, Ședința a doua la orele 11—12 a. m. în biserica gr. or.
- b, Bal în otelul „Mielul de aur“. Începutul seara la orele 8.

IV. Marți la 7 iunie c. n.

- a, Escursiune la „Ulpia Traiană“ și „Demsuș“.
 - b, La orele 4 d. m. participare în corpore la petrecerea populară (rugă, nedeă.)
- Comitetul arangiator roagă pe toți binevoitorii culturale române să participe la aceasta adunare în număr cât mai mare, — fără alta invitare specială.

Hațeg la 20 maiu 1898.

Pentru comitetul arangiator :

TIT V. GHEAJA
președinte.

Dr GAVRIL SUCIU
secretar.

Ilustrațiunile noastre

Castelul Peleş. Primăvara încântătoare și dulce a început să atragă lumea din orașe în sinul naturii. Bolnavii și inchipuiții bolnavi se duc la băi, iar alții pleacă să-și caute recreare prin munți și păduri la țară. Sinaia, acest mărgăritar al Carpaților, ș-a reluat asemenea splendoarea de vară. Sute și mii aleargă să-i admire frumusețile. Între aceste, desigur, locul de frunte îl ține castelul Peleş, reședința de vară a familiei regale române. S'a scris de atâte ori și atât de mult despre acest minunat castel, încât este de prisos să mai dăm explicațiuni nouă la ilustrațiunea ce publicăm în fruntea acestui număr.

Lăsați copiii să vină la mine. Un tablou ce ilustrează cunoscutele vorbe ale Mântuitorului nostru Isus Christos. Ele exprimă adevărul vecinic, că cel ce vrea să găsească suflete curate și nevinovate, are să le caute în lumea copiilor, cari încă n'au învățat fătăria și reutatea.

LITERATURĂ și ARTE.

Solri literare, științifice și artistice. Dl Gr. G. Tocilescu, întreprinzând o călătorie de studii archeolo-

gice prin Dobrogea, a găsit mai multe monede vechi la învățătorul din cătunul Morleana, din cari unele din timpuri cu mult înainte de Christos; dsa va începe în curând săpături prin împregiurimile Arab-Tabiei, cunoscutul fort situat în apropiere de Silistra bulgară. — Dl *Duiliu Zamfirescu* a scos la lumină în București un roman intitulat „Vara la țară“. — *Poetul Th. Șerbănescu* va publică într'un volum poeziile sale apărute în felurite reviste. — Dl *Titu Dunca*, căpitan în armata franceză, italiană și română, a scos la lumină în Iași o dramă intitulată „Învins și învingător“ în care se presintă lupta lui Traian cu Decebal; dl A. D. Xenopol a scris dramei o prefață. — *Sculptorul Vasilescu*, care are atelierul seu în Veneția, a terminat monumentul proiectat a se ridica în Tulcea pentru vecinica anexare a Dobrogei la România. — Dl *George Cătană*, învățător în Valedeni, a publicat la Sibiu o broșură intitulată „Viața și faptele lui Ștefan-cel-Mare și Bun, domnul Moldovei“ scrisă în stil popular. — Dl *Aug. de Vreugt*, profesor la Wavre, a ținut în cercul științific și literar D'Andenne din acea localitate o conferință „Despre Români și chestiunea Transilvană“.

Societatea pentru fond de teatru român la Hațeg.

Adunarea generală a societății pentru fond de teatru român, care anul acesta se va ține la Hațeg în ziua primă și a doua de Rusalii, are să fie o adevărată serbătoare culturală, la care de sigur au să ia parte mulți. Am publicat în nr. trecut convocarea și programa oficială a adunării. Aici mai adăugăm, că dl *Sextiliu Pușcariu* are să țină în adunare o conferință despre constituirea internă a teatrului sub titlul: »Din tainele culiselor« care apoi se va publică în „Familia“. Încât privește partea socială, în numărul de ați publicăm programa acesteia compusă de comitetul arangiator ales de inteligența română din Hațeg. Drept întregire la interesanta programă, ni se mai depeșează, că concertul și teatrul vor avea următoarele puncte: 1, Trecui valea, cor micșt de I. Mureșianu; 2, „Zampa“ piano pe 4 mâni; 3, Symphonie concert, trio pentru doue viore și pian; 4, „Din depărtare“ și „Cu mine fugi“ coruri micște; 5, Rondo capricioso, piano solo; 6, Airs variés, pentru vioră și pian; 7, Fântână cu trei izvoare, cor micșt de G. Dima. Repertațiunea teatrală: „Prolog“ în versuri de Iosif Vulcan; „Soare cu ploaie“ comedie într'un act de Iosif Vulcan.

Anuarul societății pentru fond de teatru român.

Adunarea generală din Orăștie a societății pentru fond de teatru român a luat hotărîrea ca comitetul să presinte în viitor la fiecare adunare anuarul societății. Comitetul a creștut a îndeplini mai bine aceasta concludiune, începând cu adunarea generală din Brașov, de unde — cu mutarea sediului — începe o eră nouă a societății. Resultatul acestei îndepliniri este broșura care a apărut zilele trecute la Brașov sub titlul: „Anuarul I al societății pentru crearea unui fond de teatru român pe anii 1895/6, 1896/7 și 1897/8“. Acest anuar cuprinde întîiu o prefață a secretarului Vasile Goldiș; Istoricul societății pentru fond de teatru român, de Iosif Vulcan; apoi urmează actele adunărilor din Brașov, Făgăraș și Orăștie, dimpreună cu aprețierile șa-relor. Anuarul, care astfel alcătuit, este o oglindă fidelă a activității societății din început și până la adunarea cea din urmă, s'a trimis tuturor membrilor societății.

Conferință literară la Paris despre Români. Dl Jules Brun a ținut la 17 maiu seara prima sa con-

ferență literară în Paris la „Société géographique de France“. Conferențiarul a vorbit de asta-dată despre Ardeal, înaintea unui public numeros. A schițat istoria și geografia Ardealului și minunate proiecțiuni electrice au permis asistenților să admire vederi de case, costume etc. din Ardeal. Dl Jules Brun cere Franței să acoarde simpatiile sale Românilor din Ardeal. Succesul conferinței a fost mare, conferențiarul adese-ori aplaudat și la sfârșit felicitat de președintele societății geografice.

Teatrul Național din București. Dl D. C. Ollanescu lucrează la o dramă istorică religioasă: „Nunta de la Cana“ pentru care musica o va scrie tinerul compositor George Enescu, atât de serbătorit în lunile trecute la București. Lucrarea se va reprezenta în viitoarea stagiune a Teatrului Național. — *Balet.* Comitetul teatrului a decis ca pentru opera română să înființeze la toamnă și un balet.

Internatul de fete din Blaș. Elevele internatului de fete din Blaș au arangiat la 21 maiu n. o producțiune musicală-teatrală cu declamațiuni și cântări. S'a jucat și o piesă „Bianca“, dramă în 2 acte, prin elevele Emilia Ciobota, Veturia I. Lazar, Silvia Dragan, Maria Ripean, Augusta Cosma și Leontina Măcelar. În sfârșit s'a reprezentat un tablou viu: „Madona de Lourdes“.

Chorul din Lugos la Recița-montană. Inteleğința română din Recița-Montană și Recița-română invită la concertul împreunat cu dansdat de reuniunea română de cântări și musică din Lugos sub conducerea dlui I. Vidu, duminică în 17/29 maiu 1898 în sala otelului „Franz Klemens“ Recița-montană. Pentru comitetul arangiator: Rev. David Terfaloga president, Rev. Matei Bălan, dl Emanuilă Barbu, Rev. Ioachim Frențiu, dl George Nicolaevici. Programul. I. 1, I. Vidu: „Resunet de la Crișana“, cor micst. Solist: dl I. Dobre. 2, I. Vidu: „Din ședetoare“, cor micst. Soliști: dșoara E. Mitar, dna E. Marcovici și dl I. Dragomir. 3, I. Mureșan: „Trecui valea“, cor micst, cu variata de I. Vidu. 4, F. Ricci: „Il suonatore di campane“, melodie italiană arangiată pentru cor micst de I. Vidu. II. 5, Bornenschi: „Cântare nouă“, concert bisericesc, pentru cor micst. 6, G. Musicescu: „Al 2-lea concert bisericesc“, cor micst. III. 7, a, C. Cordonean: „Hora“, cor micst. b, I. Vidu: „Lugoșana“, cor micst. 8, G. Verdi: „Othello“, corul extern din actul al 2-lea. Acompaniamentul de pian îl ține dl Tiberius Bredicean. 9, I. Vidu: „Stefan și Dunărea“, bäladă, cor micst cu acompaniament de orchestru. Soliști: dșoara E. Danciu și dl dr. Florescu. Apoi urmează dansul, în ordinea de dans vedem și un ciardaș.

Concert cu dans în Hunedoara. Corul vocal al bisericeii gr. or. române din Hunedoara arangiază sâmbătă la 16/28 maiu concert, sub conducerea învățătorului Ilie Mihaiu. Se vor cânta compoziții de Dima, Vidu, Flondor și Cupșa; doi coriști vor predă dialogul „Neguțătorul și nărodul“, iar învățătorul diriginte va cânta solo „Doina Oltului“. După concert, dans.

Serbări literare române în Dobrogea. *La Sulina* va fi în 24 maiu (5 iunie) o mare serbare. Liga pentru propășirea Dobrogei organizează pe atunce o excursiune din Tulcea la Sulina. Cu asta ocaziune dl Gr. G. Tocilescu va ține o conferență despre „Istoria orașului Tulcea sub Romani, sistemul de colonizare în Dobrogea și fazele prin care a trecut chestiunea ro-

mânească până în prezent“. — *La Constanta* cercul literar „Ovidiu“, al cărui președinte e dl Petru Vulcan, va serbă zilele acestea inaugurarea bibliotecii fondate de acel cerc.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Teodor Oncea, notar cercual în B. Lazuri, lângă Beinș, s'a fidanțat cu dșoara Veturia Papp din Euntești, mult aplaudata diletantă în concertul de astă-iernă al tinerimei române din Oradea-mare; cununia se va serbă la 6 iunie n. în biserica gr. or. din Buntești. Tritem felicitările noastre. — *Dl Vasile Simon*, absolvent al facultății de litere din București, s'a cununat cu dșoara Maria Ana Simon în Porcești, Transilvania. — *Dl Ioan Cotruș*, absolvent de teologie și învățător în Dencul-mare, s'a logodit cu dșoara Valeria Teacoi tot de acolo.

Școlri personale. *Regina României* a plecat la 24 maiu la Neuwied spre a-și vedé mama și a dus cu sine bogata și strălucita colecțiune de păpuși, cari represintă tipuri și costume țărănești din România și cari vor fi expuse la o festivitate de caritate la Neuwied unde se vor și vinde. — *Dl dr. Sebastian P. Radu*, noul protopop gr. c. în Mureș-Uioara, s'a instalat în postul seu la 5 maiu n. — *Dl Iuliu Muntean*, subjude la judecătoria cercuală din Orăștie, a fost numit viceprocuror regesc la tribunalul din Sibiu.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a ținut adunarea sa generală în 3/15 maiu, sub preșidiul dnei presidente Maria Cosma, care și de asta-dată a rostit o cuvântare, prin care a constatat cu bucurie interesarea publicului românesc față de aceasta reuniune. Intențiunea comitetului de a înființă doue școli de fete pentru industrie, a fost salutată cu bucurie din toate părțile, ceea ce s'a manifestat prin mulțimea de obiecte trimise în folosul loteriei care se va arangia spre scopul acesta. Din raportul comitetului, cetit de secretarul dl dr. Nicolae Vecerdeea, vedem că reuniunea a susținut și anul trecut o școală elementară de fete în care au studiat 27 eleve. În folosul școalelor proiectate se arangiază o loterie cu 10.000 de losuri, cari s'au trimis în toate părțile spre vânzare. Averea reunirii la finea anului trecut a fost 14.746 fl. 34 cr.

Practicant la vre-un notar. Un tiner român, absolvent de gimnasiu își caută aplicare ca practicant la vre-un notar român. A se adresă la redacțiia foii noastre.

Au murit: *Eva Suciu* n. Schelegia la Lipova în etate de 73 ani; *Augustin Munteanu*, avocat în Deș, în etate de 57 ani; *W. E. Gladstone*, marele bărbat de stat englez, prieten al Românilor, în etate de 89 ani.

Călimdarul săptămânei.

Dum. a 7-a d Pașci, a SS. Părinți, Ioanc 17, v. 1—13; ev. înv 10; gl. 6			
Ziua sept.	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele.
Duminică 17	Ap. Andronic	29 <i>f. Dum. Rus.</i>	4 16 7 44
Luni 18	M. Teodot	30 <i>f. Luvia Rus.</i>	4 15 7 45
Marți 19	M. Patrichie Ep. Prusiei	31 <i>Angela</i>	4 14 7 46
Mercuri 20	M. Talaleu	1 <i>Iun. Gratiana</i>	4 13 7 47
Joi 21	(†) <i>Constantin și Elena</i>	2 <i>Erasmus</i>	4 12 7 48
Vineri 22	M. Vasilisc	3 <i>Clotilda</i>	4 11 7 49
Sâmbătă 23	C. P. Michail mărturisit	4 <i>Cuirin</i>	4 11 7 48

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. maiu 1898.

Cluj—Oradea-Mare—Budapesta.					Budapesta—Oradea-Mare—Cluj.										
	pleacă	Accel.		Person.		Mixt.			pleacă	Accel.		Person.		Mixt.	
		h	m	h	m	h	m			h	m	h	m	h	m
Cluj		11	01	5	28	7	—	6	12	—	—	—	—	—	—
Huedin	"	12	20	6	40	8	37	7	54	—	—	—	—	—	—
Ciucea	"	12	52	7	09	9	19	8	32	4	40	—	—	—	—
Bucea	"	—	—	—	—	9	33	8	51	5	13	—	—	—	—
Bratea	"	—	—	—	—	9	50	9	10	5	38	—	—	—	—
Vad	"	1	34	7	47	10	08	9	30	6	13	—	—	—	—
Aleşd	"	†1	48	†7	59	10	25	9	48	6	42	—	—	—	—
Teleagd	"	2	01	8	11	10	42	10	07	7	10	—	—	—	—
F. Oşorheiü	"	—	—	—	—	11	01	10	27	7	38	—	—	—	—
Velenţa	"	2	25	8	32	11	10	10	37	7	51	—	—	—	—
Oradea-Mare <small>soseşte</small>		2	30	8	38	11	17	10	44	8	—	—	—	—	—
Oradea-Mare <small>pleacă</small>		2	38	8	43	11	32	11	04	2	22	—	—	—	—
Bihar-Püspöki	"	—	—	8	51	11	42	11	15	2	37	—	—	—	—
Bors	"	—	—	—	—	11	50	11	22	2	48	—	—	—	—
M.-Keresztes	"	—	—	—	—	12	03	11	37	3	20	—	—	—	—
M.-Peterd	"	—	—	—	—	12	15	11	50	3	38	—	—	—	—
Berettyó-Ujfalu	"	3	18	9	22	12	29	12	05	4	16	—	—	—	—
Sáp	"	—	—	—	—	12	47	12	28	4	49	—	—	—	—
Báránd	"	—	—	—	—	1	01	12	42	5	15	—	—	—	—
P.-Ladány	"	3	56	10	03	1	34	1	19	5	31	—	—	—	—
Szolnok	"	5	32	11	44	3	35	2	37	—	—	—	—	—	—
Nagy-Káta	"	6	34	12	41	4	45	5	—	—	—	—	—	—	—
Budapesta <small>soseşte</small>		7	50	1	50	6	20	7	—	—	—	—	—	—	—
Budapesta		9	15	2	15	5	45	8	30	—	—	—	—	—	—
Nagy-Káta	"	10	20	3	25	7	54	7	54	10	16	—	—	—	—
Szolnok	"	11	19	4	23	9	27	11	31	—	—	—	—	—	—
P.-Ladány	"	12	55	5	55	11	53	2	—	5	—	—	—	—	—
Báránd	"	—	—	—	—	12	07	2	12	5	17	—	—	—	—
Sáp	"	—	—	—	—	12	24	2	27	5	38	—	—	—	—
Berettyó-Ujfalu	"	1	33	6	30	12	46	2	47	6	04	—	—	—	—
M.-Peterd	"	—	—	—	—	1	—	3	—	6	21	—	—	—	—
M.-Keresztes	"	—	—	—	—	1	14	3	12	6	37	—	—	—	—
Bors	"	—	—	—	—	1	28	3	25	6	56	—	—	—	—
Bihar-Püspöki	"	—	—	—	—	1	36	3	32	7	08	—	—	—	—
Oradea-Mare <small>soseşte</small>		2	11	7	07	1	48	3	42	7	22	—	—	—	—
Oradea-Mare <small>pleacă</small>		2	18	7	14	2	06	3	58	1	22	—	—	—	—
Velenţa	"	2	25	—	—	2	30	4	05	1	31	—	—	—	—
F.-Oşorheiü	"	—	—	—	—	2	41	4	16	1	46	—	—	—	—
Teleagd	"	2	50	7	43	3	03	4	38	2	19	—	—	—	—
Aleşd	"	†3	04	†7	56	3	21	4	56	2	50	—	—	—	—
Vad	"	3	26	8	18	3	45	5	20	3	32	—	—	—	—
Bratea	"	—	—	—	—	4	06	5	43	4	08	—	—	—	—
Bucea	"	—	—	—	—	8	51	4	27	6	04	—	—	—	—
Ciucea	"	4	16	9	07	4	58	6	31	5	03	—	—	—	—
Huedin	"	4	52	9	37	5	32	7	16	—	—	—	—	—	—
Cluj <small>soseşte</small>		5	55	10	37	6	39	8	33	—	—	—	—	—	—

Oradea-Mare—Seghedin.					Seghedin—Oradea-Mare.								
	pleacă	Person.		Mixt.			pleacă	Person.		Mixt.			
		h	m	h	m			h	m	h	m		
Oradea-Mare		10	20	4	25	7	30	3	45	10	25	6	40
Ósi	"	10	30	4	36	7	44	4	44	11	05	7	57
Less	"	10	48	4	56	8	06	5	39	11	54	9	38
Cefa	"	11	03	5	12	8	29	7	—	2	33	4	50
Salonta	"	11	26	5	37	9	08	7	27	3	05	5	26
Kötegyán	"	11	46	†5	57	9	37	7	47	3	27	5	56
Sarkad	"	11	57	6	09	9	51	†7	56	3	39	6	09
Giula	"	12	21	6	34	10	21	8	23	4	10	6	47
Ciaba	"	2	10	7	22	4	42	8	42	4	34	7	18
Orosháza	"	3	10	8	32	5	48	9	04	5	—	7	51
H.-M.-Vásárhely	"	4	00	9	26	7	—	9	21	5	19	8	16
Seghedin <small>soseşte</small>		4	35	10	20	7	55	9	32	5	30	8	31

Oradea-Mare—Arad.					Arad—Oradea-Mare.								
	pleacă	Person.					pleacă	Person.					
		h	m	h	m			h	m	h	m		
Oradea-Mare		10	20	4	25	7	30	5	10	11	20	9	25
Ósi	"	10	30	4	36	7	44	5	39	11	49	10	07
Less	"	10	48	4	56	8	06	6	40	12	54	11	50
Cefa	"	11	03	5	12	8	29	7	27	3	05	5	26
Salonta	"	11	26	5	37	9	08	7	47	3	27	5	56
Kötegyán	"	11	46	†5	57	9	37	†7	56	3	39	6	09
Sarkad	"	11	57	6	09	9	51	8	28	4	10	6	17
Giula	"	12	21	6	34	10	21	8	42	4	34	7	47
Ciaba	"	2	23	7	17	4	32	9	04	5	—	7	51
Curtici	"	3	28	8	20	5	38	9	21	5	19	8	16
Arad <small>soseşte</small>		3	55	8	47	6	05	9	32	5	30	8	31

Numerii cei groşi înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineaţa. — Numerii semnaţi cu † înseamnă staţiunile, unde trenurile numai condiţionat se opresc.